

Å bruke Google til informasjonssøk

En rask oppsummering av noen basisfunksjoner ved søk på Google:

1. Søkesiden består av søkefelt og søkeknapp. I søkefeltet angir man hvordan søket skal avgrenses.
2. Et søk kan avgrenses av ønskede og uønskede ord eller setninger. Ord kan stå alene, mens setninger må avgrenses med hermetegn. Om et ord eller en setning er ønsket behøver generelt ikke det å angis. Er et ord uønsket setter man - foran.

Eksempler:

- a) "to be or not to be"
Finner sider med setningen «to be or not to be».
 - b) "to be or not to be" -shakespeare
Finner sider med setningen «to be or not to be» der «Shakespeare» ikke er nevnt.
 - c) to be or not -shakespeare
Finner sider som inneholder ordene «to», «be», «or» og «not» der «Shakespeare» ikke forekommer. Listen blir sortert slik at sider som inneholder alle ordene kommer først.
3. Småord (såkalte stoppord) som og, å, the m.m. tas ikke med med mindre man eksplisitt ber om det. Det gjør man ved å sette + foran. Husk et mellomrom foran plusstegnet.
 - a) Eksempel:
+to be or not -shakespeare
Finner forekomster der «to» er et krav og «Shakespeare» ikke finnes. Listen blir sortert slik at sider som inneholder alle ordene kommer først.
 4. Et søk kan avgrenses på flere måter, disse finner du ved å trykke på «*Innstillinger for søket*» under søkefeltet (for **google.no**) eller «*Innstillinger*» nede til høyre (for **google.com**).
Eksempler på søkebegrensninger:
 - a) Bare vis sider på bestemte språk (du kan velge ett eller flere språk på en gang)
 - b) Bare vis sider tilhørende et bestemt landsdomene (f.eks. sider som slutter på «.no»).
 - c) Bare vis søketreff fra et bestemt tidsrom, f.eks. siste måned.
 5. Et søk kan avgrenses til å bare finne sider på en bestemt nettside (URL). Til dette brukes operatoren «site:».

Eksempel:

- a) shakespeare site:wikipedia.org

Informasjon om søkemetoder for Google finner du på:

<http://www.google.no/intl/no/help.html>

<http://www.google.no/intl/no/features.html>

Å bruke Yahoo til informasjonssøk

Her finner du avanserte søkefunksjoner: <http://search.yahoo.com/web/advanced>

Noen andre søkemotorer

- <https://www.bing.com> (Microsofts søkealternativ)
- <https://duckduckgo.com> (sporer deg ikke, dels fri programvare)
- <http://www.ask.com> (skiller seg ut ved at du kan skrive inn hele setninger med spørsmål, prøv f.eks. «*who is the new pope?*»)

Noen søkemotorer lar deg søke i flere andre samtidig. Dette kalles **meta-søkemotorer**. Eksempler:

- <http://www.dogpile.com> (søker via flere søkemotorer på en gang, f.eks. yahoo og google)
- <https://www.ixquick.com> (som dogpile, sporer deg dessuten ikke)

En liste over flere andre, også slike som ikke lenger er i bruk, finner du her:

- <http://www.listofsearchengines.org>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Web_search_engine
- http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_search_engines

Liste over flere meta-søkemotorer (du søker da i flere søkemotorer samtidig):

- <http://www.listofsearchengines.org/meta-search-engines>
- <http://www.dmoz.org/Computers/Internet/Searching/Metasearch>

Oppgaver

Navn:..... Klasse:..... År:.....

1. Åpne www.google.com
Søk på: edvard grieg
a) Hvor mange treff fikk du?
Søk på: edvard grieg lyriske stykker andsnes
a) Hvor mange tilslag fikk du nå?
2. Åpne <http://no.search.yahoo.com>
Søk på: edvard grieg
a) Hvor mange tilslag fikk du?
Søk på: edvard grieg lyriske stykker andsnes
a) Hvor mange tilslag fikk du nå?
3. Sammenlign resultatene fra de to oppgavene.
a) Hva finner du?
b) Hvorfor tror du det er slik?
4. Still et spørsmål, på engelsk, på <http://www.ask.com>
a) Fant du et tilfredsstillende svar?
b) Hva er denne søkemotoren bedre til enn de andre?
c) Hva er denne søkemotoren mindre egnet til enn de andre?
5. For å begrense et søk, kan du bruke + og – foran søkeordene.
Prøv følgende søk på www.google.com:
a) harry potter
Hvor mange treff fikk du?
Hva topper lista?
b) +harry -potter
Hvor mange treff fikk du?
Hva topper lista?
c) -harry +potter
Hvor mange treff fikk du?
Hva topper lista?
6. Gå til www.jkrowling.com
a) Hvilke språk kan du velge?
b) Hva betyr «Text only»?
c) Hvor er J. K. Rowling født?

7. Gå til www.wikipedia.no

Søk på Harry Potter:

a) Når ble siden sist redigert?

Gå inn på historikkfanen:

a) Hva kan du finne ut om de som har skrevet denne artikkelen?

Velg to forfattere du finner god informasjon om:

a) Hvordan vurderer du deres troverdighet?

8. En søkemotor er et stikkordregister som knytter stikkord til bestemte sider. Dette registeret vedlikeholdes delvis automatisk. Dersom det dukker opp uriktig informasjon om et tema, kan det gå måneder og år før alle spor er fjernet fra søkemotorene.

a) Er det mulig å be Google fjerne informasjon og hvordan går du i så fall frem?

b) Hvorfor er det vanskelig å fjerne alle forekomster av noe som er publisert på Internett?

c) Prøv å vise Googles arkiverte sider (trykk på trekanten ved siden av den grønne teksten i et søk og velg «Bufret»).

9. Åpne www.911truth.org

Sidene er omstridt. De gir et alternativt bilde av det som skjedde 11. september 2001.

a) Hvorfor kan det være vanskelig å vurdere riktigheten av slik informasjon?

b) Hvordan kan du som et selvstendig tenkende individ vurdere slikt innhold?